

A TURÁNI TÁRSASÁGRÓL

A közelmúltban vaskos levelet kaptam ankarai barátomtól, *Nurşen Göktöl*. A borítékból a levél mellett egy török nyelvű, 1996-ban kiadott könyv került elő. Címe: *Anadolu 1913*. Az előszóából rögtön kiderült, hogy vitéz dr. Horváth Béla szék. főv. tanácsjegyző 1929-ben megjelent *Törökország szívében* című művének (alcíme: 2300 km Kisázsia-ban) fordításáról van szó, amelyet *Tarik Demirkan* ültetett át török nyelvre. A földrajzi, valamint néprajzi célú utazás 1913 nyarán és őszén zajlott le az Isztambul-Konya-Aksaray-Karapınar-Niğde-Nevşehir-Kırşehir-Ankara útvonalon. Az utazást, valamint a Pfeifer Ferdinánd (Zeidler testvérek) Nemzeti Könyvkereskedése gondozásában megjelent könyv kiadását a Turáni Társaság finanszírozta.

Azt hiszem természetes, hogy a könyv felkeltette érdeklődésemet a Turáni Társaság iránt. A Révai Nagy Lexikonban (18. kötet, 524. oldal) a következő olvasható róla: „...alakult 1910-ben. Főleg tudományos társaság, a magyarokkal rokon turáni népek történelmével, irodalmával, tudományával, művészetével, közgazdaságával stb. foglalkozik. Több szakosztálya és bizottsága van. Számos expedíciót küldött Kis-, Közép- és Kelet-Ázsiába. Rendszeres előadási ciklust tart, kiváló előadókkal. Eddig több száz turáni, különösen török ifjúnak tette lehetővé, hogy magyar egyetemeken és egyéb tanintézetekben alapos képzésben részesüljön. Folyóirata, a *Turán* 1913-ban indult meg...”

Megindítója és szervezője Paikert Alajos* volt. A Turáni Társaságból fejlődött ki a Körösi Csoma Társaság (első elnöke gr. Teleki Pál volt).

Turáni népek kifejezéssel a finnugor, illetve a magyarokkal rokonnak vélt ural-altáji népeket jelölték akkorajt. Nyelvészeti szempontból Max Müller oxfordi egyetemi tanár definiálta először a turáni népek csoportját.

A társaság tevékenységével kapcsolatban bővebb részleteket magából a *Turán* című folyóiratból tudhatunk meg. A folyóirat 1913-ban az alábbi alcímmel indult: *A Turáni Társaság (Magyar Ázsiai Társaság) folyóirata*. 1931-től a *Magyar Néprokossági Egyesület* folyóirataként, 1940-ben pedig *Magyar Néprokossági Szemle* alcímen jegyzik.

A társaság célját a hátsó borító belső oldalán a következők definiálják: „A társaság célja a velünk rokon turáni népek tudományával, történetével, irodalmával, művészetével és közgazdaságával foglalkozni, és ezeket ismertetni, a magyar érdekekkel összhangba hozni, és ezáltal ezekkel a népekkel ... szorosabb kapcsolatot létesíteni.”.

1940-ben Chólnoki Jenő, a jeles földrajztudós *A Turáni Társaság feladatai* című cikkében így ír: „A Turáni Társaság rendeltetése körülbelül ugyanaz, mint az angol „Asiatic Society”-nek, de még jobban körülhatárolt területtel. A társaság célja a magyarok eredetének és rokonságának tudományos kutatása, és az idevonatkozó eredmények ismertetése.”.

A folyóiratban közölt cikkek zöme három népcsoporttal foglalkozik: a finnek-észték, a japánok és a törökök. A későbbi számokban egyre nagyobb szerepet kapnak a bolgárok is. A folyóiratról megtudjuk, hogy a társaság nyelvtanfolyamokat is szervezett. A török mellett a finn és a japán nyelvet oktatták. A török nyelvet Galántai Glock Tivadar tanította. A folyóirat rendszeresen közölte azt is, hogy kik végeztek el sikeresen a tanfolyamokat.

Ezek után nem érdektelen néhány török vonatkozású cikket is idézni a folyóiratról. Ezekből ugyanis nemcsak a Turáni Társaság tevékenységére, de arra is fény derül, miként vélekedtek nálunk a század első felében a törökökről, az ottani változásokról, s mely események ismertetését tartották fontosnak.

A 2. számban Paikert Alajos tollából Vámbéry Ármán halálára írt nekrológot találunk. Ezt követően Vámbéry: *A mohamedánok ébredése Ázsiában* című cikkét közlik. Vámbéry ebben a Meszuriyet (alkotmányos monarchia) bevezetése óta Törökországban foganatosított reformokat, illetve a reformok bevezetésének hallatlan nehézségeit taglalja.

A XII. évfolyamban (1929) különösen sok írás foglalkozik Törökországgal. Móricz Péter közölt egy érdekes cikket *A mai Törökország* címmel. Ebben hat oldalon elemzi az atatürki katonai, politikai, gazdasági és szociális reformokat. Megjegyzi, hogy a nagy építőmunkába „...mi magyarok is bekapcsolódunk ... Angorában (Ankara) több mint 600 magyar ember dolgozik, legnagyobb részt mint szakmunkás”.

Ebben a számban ismertetik Horváth Béla fentebb már említett könyvét is. Továbbá egy teaestről számolnak be, amelyet „Behidzs bég, magyarországi török követ tiszteletére április 8-án ...

adott a Britannica szálló különtermében József Ferenc főherceg, a társaság védnöke ...”.

A XIII. évfolyamban ugyancsak Móricz Péter cikkét találjuk *Fasizmus és turanizmus Törökországban* címmel. (Megjegyzem, hogy akkoriban a fasizmus kifejezést pozitív értelemben használták.) Ebben a cikkében a *Türk Ocağı*-t („török otthon”-t) ismerteti, amely ma is meglévő, főleg kulturális célú szervezet, nacionalista felhangokkal. Utilevél Ankarából című írásában pedig az új fővárost mutatja be: „Az új főváros északi részét nevezi itt a nép Ankarának — írja —, míg a délit Eski Şehir, a nyugati városrészt pedig Yeni Şehir néven ismeri”. Móricz Péter tudósít a Türk Ocağı ankarai székházának 1930. április 23-án történt felavatásáról is, ahol ő képviselte a Turáni Társaságot: „Meg vagyok győződve — fejezi be cikkét —, hogy lesz majd magyar-török tanár- és diákcsera ... lesz nálunk török, ott pedig magyar kollégium ...”.

A XV. évfolyam (1932) tájékoztatást ad az *Első Török Nyelvészeti Kongresszus*ról, amely a Dolmabahçe palota tróntermében ülésezett: „A Gázi (Kemal Atatürk) minden ülésen jelen volt ... A felszólalók közt olyanok is voltak, akik Magyarországon végezték tanulmányaikat ... A Turáni Társaság levélben üdvözölte a kongresszust” — írja a cikk névtelenségbe burkolózó szerzője.

Ugyanebben az évben még egy érdekes beszámoló olvasható *Magyar-török emlékmű Budapest* címmel. Abdurrahman Abdi Arnaut, az utolsó budai beglerbég emlékművéről van szó, aki Buda visszafoglalásakor itt esett el a harcokban. Az emlékművet, amelyet Zsike Kálmán tervei alapján Kiss József kőfaragó készített, a Turáni Társaság, a József Nádor Céh és a Vár Barátainak Egyesülete közösen emeltette. Hadd idézzek néhány sort Pekár Gyulának, a társaság elnökének ünnepi beszédéből, amely mind az akkori idők törökbarát hangulatára, mind pedig a kor stílusára jellemző: „... A nemzetek történetében tragikusan szomorú az, midőn ... testvérek állnak ellenségekként egymással szemben ... Legtragikusabb mégis az, midőn a századokon át egymással vívó, küzdő, harcoló testvérm nemzetek voltaképp nem is tudják egymásról, hogy testvérek ... Több századon át itt véreztünk egymás ellen Európa kapujában, míg csak a félreösmerés szörnyű éjszakája után ránk nem virradt a rokoni felösmerés dicső hajnala. A XVIII. század

(Folytatás a 8. oldalon!)

*Paikert Alajos (1866—1948). A Magyar Gazdaságtörténeti Szemle és a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet alapítója. Ő szervezte meg a Mezőgazdasági Múzeumot. 1990 és 1993 között a Földművelési Minisztérium amerikai szaktudósaitja.

elején a vitéz és nemes török nemzet testvéri és mentő vendégszeretettel ölelte keblére a mi üldözött Rákócziakat, ... majd Kossuth Lajost fogadta védőszárnyai alá ... A boldog és dicső török nemzet az új honalapító nagy Gázi Musztafa Kemál basával az élen már testvérbaráti szerződésben él a létért még mindig nehezen küzdő magyar nemzettel ..."

„Miután az emlékműről lehullott a lepel, Móricz Péter török nyelven üdvözölte a török nemzetet és a vendégeket. Behidzs bej, a török köztársaság követe megkoszorúzta az emlékművet ..."

Az 1933-as évfolyamban Gömbös keleti útja és a rodostói ünnepség címmel olvashatunk híradást, majd a török köztársaság kikiáltásának 10. évfordulóján tartott megemlékezésről kapunk ízelítőt.

A XXIII. évfolyamban (1939) Cholnoki Jenő elnök megnyitó beszédét olvashatjuk, amelyet a Turáni Társaságban mondott el október 29-én, Törökország nemzeti ünnepén. Ebben az Oszmán Birodalom hanyatlását és bukását földrajzi tényezőkkel magyarázza. Kemál Atatürk emberi sorsa címmel Medriczki Andor tollából jelent meg egy írás, amelyet Horváth Béla cikke követett: A turáni eszme és a török-magyar kapcsolatok az utolsó évszázadban. A szerző ebben a 150 éves hódoltság korát

is említi: „... a hódítás tisztán dinasztikus érdekeknek és becsvágynak volt a folyománya nem pedig a török nemzeté vagy fajé ... A magyar nemzet nem a török nemzettel állott szemben, hanem a mohamedánsággal, amelynek megtestesítője és kifelé való kifejezője az Isztambulban székelő szultán-kalifa volt.” Ezt még megtoldja azzal, hogy „a török uralom sok tekintetben nem is volt olyan súlyos, mint a Habsburgoké ...” Ezután azokat a későbbi kapcsolatokat sorolja fel (Rákóczi, Kossuth stb.), amelyek valóban megalapozták a két nép barátságát.

A hírek rovatból megtudjuk továbbá, hogy „Erkin Behic budapesti török követet ... kormányra a párizsi török követség vezetésével bízta meg. Tízévi működése után vált meg hazánktól, ahol sok tisztelt és barátot szerzett”.

A XXIV. évfolyamban (1941) Buda török emlékei címen találunk egy 10 oldalas írást Hollósi Somogyi József tollából, Budavár kézre kerülésének 400. évfordulója alkalmából. Ebben nemcsak az építészeti emlékekre tér ki, de részletesen elemzi Buda elestének körülményeit, és a török uralom alatt lévő város életét, a fürdőkultúrát, az itteni magyarok helyzetét stb. Végül a visszafoglalás körülményeit és az azzal kapcsolatos emlékműveket említi.

A társaság a 30-as évek végétől kezdve egyre inkább eltért az alapítók eredeti szándékától és erősen nacionalista színezetet öltött. Feltehetően ezért több támadás érte. A Gondolatok a turáni eszméről címmel 1939-ben megjelent írásban ugyanis a következőket olvashatjuk: „... Ma szinte valamennyi turáninak tartott állam felvette Budapestet a kapcsolatot ... A tanulság tehát az, hogy jó lesz, ha sokan megváltoztatják a turáni eszméről vallott téves és rosszindulatú nézeteiket ... Az igazi turánizmus csak most kezd kibontakozni!”.

Remélem, hogy a fent idézett cikkekben és írásokban vett idézetek kellően rávilágítanak arra, hogy a Turáni Társaság 30 éves fennállása alatt milyen sokat tett a magyar-török kapcsolatok ápolása, a két nemzet közötti barátság elmélyítése érdekében. Működéséről csupán a Turán című folyóirat alapján tudtam képet adni. Ha olvasóink között valaki ismerőseitől vagy rokon-baráti kapcsolatait révén további információkat tudna nyújtani, melyek révén árnyaltabb képet kaphatnánk a társaságról, annak tevékenységéről és működéséről, jómagam és gondolom tagtársaink is szívesen fogadnák azokat.

☞ Puskás László

Tempo Uno Kft. Bosfor Kft.

Önök is tudják, hogy melyek azok a ruhaneműk, amelyeket leggyakrabban kell vásárolnunk; ilyenek a papucsok, illetve a zoknik, a női és a férfi alsóneműk, a trikók, a pólók és más hasonló fehérneműk. Nem mindegy tehát, hogy mennyiért tudjuk ezeket beszerezni!

A TEMPO UNO Kft. és a BOSFOR Kft. nagykereskedelmi üzleteiben rendkívül olcsó áron és jó minőségben vásárolhatják meg ezeket a textil termékeket.

A TEMPO UNO Kft. és a BOSFOR Kft. az 1500 m² alapterületű, budapesti központi raktárából a magyar piacon kívül szállít Lengyelországba, Oroszországba, Horvátországba és Ukrajnába is.

A TEMPO UNO Kft. és a BOSFOR Kft. nagykereskedelmi áruházainak címe:

1107 Budapest, Monori út 1-3.

Nyitva: mindennap 08—18 óráig

Tel./fax: (36-1) 262 62-51; 260 66-09; 262 96-34

1082 Budapest, Kőbányai út 19.

(Az Orci térnél, a Kőbányai és a Fiumei út sarkán)

Nyitva: mindennap 06—17 óráig

Telefon: 210 04-00/2331 mellék

1071 Budapest, Erzsébet krt. 21.

Telefon: 342 25-68

Várjuk kedves vásárlóinkat!

Nagy tételek vásárlása esetén árengedményt adunk.

KÖPRÜKURAN

*"Günümüz insanı geçmişin sorunlarını
yaşamak yerine ortak tarihimizden iki
millet arasında bir köprü kursun."*

Süleyman Demirel

KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü Kendini tanıtıyor

Macar Bilimler Akademisi KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü, başka Macar kurumlarıyla birlikte, Paks'taki tek Macar atom santralının kuruluşu, güvenliğinin sağlam temellere oturtulması ve santralin günümüzde modernleştirilmesi sürecinin gerçekleştirilmesine katıldı. Deneyimlerinin başka ülkelere de aktarılabilceğine kesinlikle inanıyor.

Faaliyet alanı

KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü, ulusal ve uluslararası girişimlerde diğerleri arasında şu alanlarda kısmi ödevler üstlenmek emelini güdüyor:

- Güvenlikle bağlantılı determinist ve olasılık analizlerine ve santral bloklarının güvenliğinin değerlendirilmesine - santrallara özgü verilerin toplanması ve geçerlilik kazanmış bilgisayar kodlarının kullanımı da dahil olmak üzere - katılmak.

- Güvenlik analizleri ve güvenliği değerlendiren raporların bağımsız olarak düzenlenmesi.

- Sistemlerin ve donatımların değerlendirilmesi, güvenliği artırıcı en önemli önlemlerle ilgili kararların alınmasında danışmanlık hizmeti.

- Tam boyutlu ve kompakt training simülatörlerin ve bunlarla bağlantılı destekleyici bilgisayar kodlarının geliştirilmesi.

- Bölüm-monиторlama sistemlerinin geliştirilmesine katılmak.

Sahip olduğu kapasite

Değişik meslek alanlarında Enstitünün hizmetinde yüksek öğrenim görmüş uzmanlar bulunmaktadır. Bu uzmanlar yalnız yurtiçinde değil, aynı zamanda kısmen Doğu-Avrupa'da kısmen gelişme yolundaki ülkelere de ilgili kurumların referans niteliğindeki işlerinde ciddi deneyimler kazanmışlardır. Uzmankadromuz, İngilizce, Rusça, Almanca veya bunlar arasında birkaçını bilen kişilerden oluşuyor. Uzmanlarımızın önemli kısmı çeşitli Batı firmalarında uzun süre burslu olarak bulunmuş veya iş almıştır.

En önemli referanslar

- Macaristan 1991'de, Paks atom santralının güvenliğinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla bir millî proje girişiminde bulundu ve bu projenin yönetimini KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü üstlendi. AGNES adını taşıyan bu proje 1994-te tamamlandı, ve bugün Paks atom santra-

lında güvenliği artırıcı önlemlerin, rekonstrüksiyonların gerçekleştirilmesi bu projenin tespitleri temelinde yürütülüyor.

- VERONA adındaki bölüm-gözlem sistemini KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü hazırladı. Bu sistem, VVER santrallarının benzer sistemleri arasında şu anda en modern sayılır ve bu sistem olmadan santralin işletilmesi bugün artık imkânsızdır.

- KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü ve Paks Atom Santrali A.Ş. görevlileri, tam boyutlu training-simülatörünün (Fin müteahhitliğiyle) gerçekleştirilmesine katıldı; training-simülatörünün modelleme çerçevesinin genişletilmesi, ayrıca kompakt simülatörün hazırlanması KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü'nün ödevi oldu.

- KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü yabancı ülkelere çeşitli donatımlar hazırlayıp gönderdi:

- Örneğin, Kalinin atom santrali (Rusya, VVER-1000) için gürültü-diyagnostik sistemi

- Kola atom santrali (Rusya, VVER-440) ve Rovno atom santrali için (Ukrayna, VVER-440) için kompakt simülatörler

- Çeşitli VVER-tipi atom santralları için (Fransız CORYS firmasının müteahhidi olarak) çok fonksiyonlu simülatörler

- İnshass (Mısır) araştırma reaktörü için ayarlama tekniği donatımları.

- Aynı şekilde, KFKI Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsünde uygulanan nükleer güvenlikle ilgili deneysel ve diğer araştırma projelerini de referans olarak anmamız gerekir. Bu çalışmalar bir yandan yukarıda sözü geçen sonuçlara temel sağladı, öte yandan önemli atom enerjisi firmalarının hemen hepsiyle derin ilişkiler kurulmasına olanak yarattı. Enstitümüzde alınan sonuçlara sürekli ilgi gösteriliyor ve çeşitli batılı firmalar ortak incelemeler için yeni yeni girişimlerde bulunuyorlar.

Enstitümüzün adresi:

KFKI Atomenergiiai Kutatóintézet

Igazgató/Müdür: Dr. János GADÓ

H-1525 Budapest 114. POB 49.

Tel.: (36-1) 395 91-59, fax: (36-1) 395 92-93

E-mail: gado@sunserv.kfki.hu

(Çeviren: Yılmaz Gülen)

Türk-Macar İşadamları Derneği Budapeşte'de büyük coşku ile birinci kuruluş yılını kutladı

Dernek Başkanı Osman Şahbaz'ın çalışmaları sayesinde, 5 Mart 1999 akşamı Türk-Macar İşadamları Budapeşte Hilton Otelinde Macaristan'dan üst düzey bürokratlar, Belediye Başkanları, T. C. Büyükelçisi Ender Arat ve Türkiye'den katılan Alarko Holding yönetim kurulu başkanı İshak Alaton, Cem Duna, Cengiz Çandar, Murat Belge, Mithat Bereket, dr. Can Parker, Dr. Erol Katırcıoğlu, Kırkpınar Ağası Ayhan Sezer, çok sayıda Macar ve Türk işadamlarının coşkulu katılımları ile kutlandı. Bir yıl gibi kısa sürede Dernek Başkanı Osman Şahbaz'ın yüksek başarılarına imza atarak, Türkiye-Macaristan ilişkilerinin gelişmesindeki katkılarına teşekkür edildi. Özel olarak, Dr. Géza Dávid, Türkiye Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in Dernek Başkanı ve yönetim kurulunun kabulünün çok önemli bir husus olduğundan bahsetti. Büyükelçi Ender Arat Derneğin başarılarına katkıda bulunacağını sözünü ekledi. Türk-Macar İşadamları Derneği Başkanı Osman Şahbaz altını çizerek şunları vurguladı; Bizler sadece Türkiye ile Macaristan arasında değil, dünya ile ticaret yapmak zorundayız. Bizler global olmayı tercih etmesekte global olmuşlarla rekabet etmek zorundayız. Bu yüzden uluslararası boyutlarda çalışmak zorundayız diye ekledi. Şahbaz devamla, Macaristan'a yatırım ve ticaret yapacak yeni işadamlarını beklediklerini belirtti. Daha sonra, kısa süredeki başarılarından dolayı, Dernek Başkanı Osman Şahbaz, Büyükelçi Ender Arat'a derneğin plaketi sundu. Gül Baba Türbesinin mimarı ve müteahhidi István Zana ise, Ticaret Başmüsaviri Monad Balkan'a aktif çalışmalarından dolayı derneğin plaket verdi. Eski büyükelçi Cem Duna, Dr. Tibor F. Tóth'a Macar-Türk Dostluğuna katkılarından dolayı plaket verdi. Alarko Holding yönetim kurulu başkanı İshak Alaton, EMEX Transport genel müdürü Melih Şişmanoğlu'na hizmet başarıları plaketi sundu. Son olarak da, Kırkpınar Ağası Ayhan Sezer, İhlas Holding'in Budapeşte'deki ITC projesinden dolayı Muammer Ağaoğlu'na yılın yatırımcısı plaketi sundu. Bir yıl sonraki kutlamayı bütün katılımcılar bugünden sabırsızlıkla beklediklerini belirttiler.

A Török-Magyar Üzletemberek Egyesülete megalakulásának egy éves évfordulóját ünnepelte

Az eseményt *Osman Şahbaz* elnök munkájának eredményeképpen 1999. március 5-én este nagyszámú török és magyar üzletember lelkesen ünnepelte a budapesti Hilton Szállóban.

Az ünnepségen részt vett *Ender Arat*, a Török Köztársaság budapesti nagykövete, több magas szintű magyar hivatalnok, polgármester, továbbá Törökországból *İshak Alaton*, az Alarko Holding igazgatótanácsának elnöke, *Cem Duna*, *Cengiz Çandar*, *Murat Belge*, *Mithat Bereket*, *Can Parker*, *Erol Katırcıoğlu* és *Kırkpınar Ağası Ayhan Sezer* is. Az egyesület elnökének, *Osman Şahbaz*nak megköszönték a török-magyar kapcsolatok fejlesztésében való szerepét, és a rövid egy év alatt elért jelentős sikereket. *Dávid Géza*, a Magyar-Török Baráti Társaság elnöke nagyon fontos momentumként említette azt, hogy a társaság elnökét és vezetőségét fogadta *Süleyman Demirel* köztársasági elnök. *Ender Arat* nagykövet többek közt megjegyezte, hogy az egyesület további sikereit maga is elő kívánja segíteni. A Török-Magyar Üzletemberek Egyesületének elnöke, *Osman Şahbaz* külön kiemelve a következőket hangsúlyozta: „Amikor a Törökország és Magyarország közötti kereskedelmet növeljük, a világ más országaival is kereskedelmet kell folytatnunk. Ha Önök nem is akarják a globalizációt, akkor is verséyezniük kell azokkal, akik már részesei a globalizációnak. Ezért aztán nemzetközi léptékben kell dolgozniuk.” Kijelentette, hogy várják Magyarországra az újabb üzletembereket, akik itt akarnak befektetni és itt akarnak kereskedni. Ezek után az egyesület elnöke, *Osman Şahbaz* átnyújtotta *Ender Arat* nagykövetnek az egyesület díszplakettjét, a rövid idő alatt elért magyarországi sikereiért. Díszplakettet adott továbbá *Zana István*, a Gül Baba türbe kivitelezője *Monad Balkan* kereskedelmi főtanácsosnak, aktív tevékenységéért. *Cem Duna* volt nagykövet *F. Tóth Tibornak* adott át díszplakettet, a magyar-török barátság elmélyítésében kifejtett tevékenységéért. *İshak Alaton*, az Alarko Holding igazgatótanácsának elnöke *Melih Şişmanoğlu*nak, az EMEX Transport vezérigazgatójának, a sikeres szolgáltatásaiért adott át díszplakettet. Végül pedig *Kırkpınar Ağası Ayhan Sezer* az İhlas Holding ITC projektjének budapesti befektetéseit „az év befektetője” díszplakettet adományozta.

Az ünnepséget hangulatos koktél zárta.

Hastáncosnő Magyarországon

Beszélgetés Győrfi Györgyivel

Az elmúlt év őszén a mohácsi Veli Aga Vendéglő megnyitásán Havasi István vendéglős társaságában találkoztam Győrfi Györgyivel, művésznévén Incivel. Mivel a hastáncos művésznő a török étterem megnyitásának fő műsorszáma volt, akkor hosszabb beszélgetésre nem nyílt lehetőségünk. De amikor tudomást szereztem arról, hogy Budapesten működik a Magyar-Török Baráti Társaság, nagy érdeklődést mutatott működése iránt, és örömmel tett eleget felkérésünknek, hogy szilveszteri rendezvényén fellépjen. A fellépés után — már mint új tagunk — szívesen válaszolt kérdéseinkre.

— *Hogyan lett Ön török hastáncosnő Magyarországon?*

„Tudományomat” török származású nagymamámtól sajátítottam el. Ötéves koromtól rendszeresen foglalkoztam vele, hogy ezt a nagyszerű családi tradíciót, a hastáncolást sikerüljön tovább adnia.

— *Hivatásos táncosnőnek készült?*

Kezdetben számomra mindez csak hobbi volt. A hastáncolással párhuzamosan modern balettet, népitáncot, indiai, spanyol, latin-amerikai és cigány táncot is tanultam. Elismert, nagyszerű folklór csoportokkal jártam a világot, 1988-ban a zengővárkonyi Hagyományörző Népi Együttessel törökországi turnén vettem részt. Csodálatos utazás volt: Isztambul átvonulva Trója érintésével Izmirbe, majd onnan Efesbe és Aydinba mentünk. A török emberek kedvessége, vendégszeretete, a török zene és tánc, a török folklór csodálatos sokszínűsége és nem utolsósorban a török táj lenyűgöző szépsége azonnal szíven ütött és örökre magához láncolt. A családomban meglévő török gyökereim miatt úgy éreztem, hogy Törökország az én második hazám, hiszen minden olyan ismerős volt, mintha már jártam volna ebben a páratlan szépségű országban.

— *Hogyan kezdődött hastáncos karrierje?*

Izmirben, a néptánc együttes tengerparti szálláshelyén ismerkedési estet rendeztek. Ezen az estélyen táncoltam Törökországban először azt a táncot, amelyet a nagymamámtól tanultam, szülőbambán és párosan egyaránt. Meglepetésként ért a siker és az elismerés. A siker eredményeként az izmiri rádió interjút készített velem. A csoport törökországi kísérelője Hüseyin Yaltirik egyetemi tanár, a török rádió munkatársa, valamint kedves tolmácsunk, Nyíri Mária egyaránt arra biztattak, válasszam hivatásul a török hastáncolást, ha már ilyen jól megtanultam. Hazatérve Magyarországra Jeszenszky Endre táncmesterhez vezetett első utam, aki szintén nagyon biztatott. Az

ő segítségével sajátíthattam el a professzionista táncolás sajátosságait.

Ezek után külföldön vállaltam hosszabb-rövidebb ideig tartó szerződéseket. Felléptem Ausztriában, Nyugat-Berlinben és még a háború kitörése előtt Bosznia muzulmánok által lakott területein.

— *Magyarországon is vállalt fellépéseket?*

Igen. Szinte az egész ország területén, különböző rendezvényeken, szerencsére mindig nagy sikerrel. Álmom, hogy talán majd egyszer török lakodalmában is alkalmam lesz bemutatni hastánc tudásomat.

— *Miért vállalta a fellépéseket Inci néven?*

Az Inci név számomra azért nagyon kedves és azért használom művésznévként, mert a nagymamám nevezett így. A család tagjai és barátaim is így szólítanak. Az „inci” törökül gyöngyöt jelent, biztosan azért nevezett el így nagymamám, mert ez hasonlít legjobban magyar keresztnememhez.

— *Ön a fellépései során különleges ruhákat visel, és eredeti török zenére táncol. Hogyan jutott hozzá ezekhez az eredeti rekvizitumokhoz?*

A ruháimat Isztambulban vásároltam, és ott szereztem be az eredeti török hanganyagot is. Mindezek kiegészítése és pótlása a hatalmas távolság miatt sajnálatosan igen nagy gondot okoz.

— *Koreográfia szerint táncol?*

Az orientál-show-hoz magam igyekszem igényes koreográfiát alkotni. A szereplések közötti szabadidőmet tulajdonképpen ezek megszerkesztésével, gyakorlással, speciális, főként csípő lazító, hasizomfejlesztő tréninggel, továbbá tanítással töltöm. Remélem, az elkövetkezendő időben sokhelyen bemutatnom még a török táncművészet legszebb, legértékesebb gyöngyszemét, a hastáncot.

A Magyar-Török Baráti Társaság vezetősége és tagjai nevében köszönöm, hogy vállalta a fellépést szilveszteri rendezvényünkön és köszönöm, hogy válaszolt kérdéseimre.

✍ F. Tóth Tibor

A Hilton Szállóban megtartott ünnepségen alelnökünk a magyar-török baráti kapcsolatokat ápolásának fontosságáról beszélt és megköszönte a díszplakettet. A képen balról jobbra: Dávid Géza, a Magyar-Török Baráti Társaság elnöke; Osman Şahbaz, a Török-Magyar Üzletemberek Egyesületének elnöke; Ender Arat, Törökország budapesti nagykövete; Monad Balkan, a budapesti török nagykövetség kereskedelmi főtanácsosa; Metin Türk, a Török-Magyar Üzletemberek Egyesületének alelnöke és F. Tóth Tibor, a Magyar-Török Baráti Társaság alelnöke.

Mottó:

„A nagy megoldások néha olyan kis helyen születnek,
mint az emberi fej.”

A Digitális Banki Rendszerek Kft. 1992 óta van jelen a banki szoftverek magyarországi piacán.

A cég tevékenységének célja az egyedi igényeknek megfelelő — elősorban banki felhasználásra fejlesztett — szoftverek készítésében, saját ötleten alapuló célhardverek és eljárások kidolgozásában, a nemzetközi piacon megjelenő trendek naprakész követésében és adaptálásában jelölhető meg.

A Digitális Banki Rendszerek Kft. — számos pénzügyintézet és más gazdasági területen működő vállalkozás megbízható beszállítójaként — a feladatok igényes teljesítését értékelő, széleskörű referenciával rendelkezik.

A Digitális Banki Rendszerek Kft. aláírássellenőrző, bankjegyzivizsgáló, adósnnyilvántartó rendszereit, illetve a home banking, phone banking, mobilbank rendszereit azon bankok számára ajánljuk, akik magas szintű számítástechnikai alkalmazásokat keresnek vagy meg kívánják előzni a belső és külső visszaélések, esetleg ügyvitelüket szeretnék gyorsítani, kényelmesebbé tenni.

A Digitális Banki Rendszerek Kft. a (36-1)212 16-68 telefonszámon várja megtisztelő érdeklődésüket.

Özdeyis:

„Büyük megoldások çoğu kere insan beyni gibi
küçük bir yerde doğar.”

Digitális Banki Rendszerek Kft. – Digital Banka Sistemleri Ltd. Şti. – 1992-den beri Macaristanda banka yazılımları (softverleri) piyasasında bulunuyor.

Firmanın faaliyetlerinin hedefi, özel isteklere uygun olarak – en başta bankalarda kullanılmak üzere geliştirilmiş – yazılımların hazırlanması, kendi buluşlarına dayanan belirli amaçlı donanımların (hardverlerin) ve yöntemlerin oluşturulması, uluslararası pazarlarda görülen eğilimlerin günü gününe izlenmesi ve uyarlanması odaklarında toplanabilir.

Digital Banka Sistemleri Ltd. Şti. – bir sıra malî kurum ve başka ekonomik alanlarda faaliyet gösteren kuruluşların güvenilir partneri olarak – siparişleri özenle yerine getirdiğini kanıtlayan kapsamlı referansa sahiptir.

Digital Banka Sistemleri Ltd. Şti.-nin gerçekleştirdiği imza kontrolü, banknot kontrolü, borçlu kayıtları sistemlerini, ayrıca Home Banking, Phone Banking, Mobilbank sistemlerini, özellikle yüksek düzeyde bilgi işlem uygulamaları arayan veya iç ve dış yolsuzlukları önlemek yahut işlemlerini hızlandırmak, kolaylaştırmak isteyen bankalara öneriyoruz.

Digitális Banki Rendszerek Kft., değerli önerilerinizi (36-1) 212 16-68 telefon numarasında bekliyoruz.

A magyar Foltvarró Céh székesfehérvári Korona csoportja a török fővárosban, Ankarában működő Günsü Güngör asszony vezette foltvarró (patchwork) stúdióval szoros kapcsolatba lépett. Magyarországon és Törökországban a hölgyek húsz-húsz saját kézzel varrott textil blokkjaikat egymás közt elcserélik úgy, hogy a török blokkokból a magyar, a magyar blokkokból pedig a török hölgyek házájukban egy-egy szép takarót állítanak össze, majd az értékes kész takarót árverésen értékesítik, a bevételt pedig egy, a szellemi fogyatékos gyermekeket támogató alapítványnak adják át. Mindezzel együtt egymással megismergetik a két nép gazdag népművészetének mintáit, valamint erősítik a már létrejött kedves baráti kapcsolatokat is.

Macar "Foltvarró" grubunun Székesfehérvár'daki kolu olan "Korona" dairesi ile Türkiye'nin başkenti. Ankara'da bulunan ve Günsü Güngör hanım tarafından yönetilen kırkpare (patchwork) studyosu arasında yakın ilişki kuruldu. Macaristan'da ve Türkiye'de bayanlar kendi elleriyle diktikleri yirmişerlik kumaş bloklarını değiş tokuş ederek, Türk bloklardan Macarlar, Macar bloklardan ise Türk bayanlar kendi memleketlerinde güzel birer örtü oluşturduktan sonra bu değerli örtüyü müzayedede satacaklar, bunun gelirini özürü çocukları destekleyen bir vakfa verecekler. Böylelikle hem iki milletin zengin halk sanatı örneklerini tanıştırmış olurlar, hem, de bayanlar arasında başlayan yakın dostluk kuvvetlenir.

**Energetik Proje ve
Girişim Anonim Şirketi**
H-1094 Budapest, Angyal u. 1-3.
Tel.: 218-5555 Fax: 218-5585
E-mail: eroterv@etv.hu

EN GENİŞ KAPSAMDA
ULUSLARARASI BOYUTTA TANINMIŞ
IQnet – ÖQS – MSZT
KALİTE SİSTEMİ
EN ISO 9001 : 1994 KANITTYLA

MÜHENDİSLERİNE HER ZAMAN
GÜVENEBİLİRSİNİZ

TÖRÖK FÜZETEK

A Magyar—Török Baráti Társaság időszaki lapja
Szerkesztőbizottság:

Dávid Géza, Gál Tímea, Puskás László, Szmilko Györgyi
és F. Tóth Tibor

Felelős szerkesztő: F. Tóth Tibor
Tervezés, tipográfia: Takács István

Levél cím/adres: Magyar—Török Baráti Társaság
H-1062 Budapest, Bajza u. 54. Fax: 266-30-35.

E-mail: defter@office.mta.hu

HU ISSN 1217-6141

9923800 Akaprint Kft.